

WPLYW WCZESNEGO KRYCIA MACIOREK
POCHODZĄCYCH Z KRZYŻOWANIA OWIEC MERYNOSOWYCH
Z TRYKAMI RASY FIŃSKIEJ
NA WYNIKI ROZPŁODU I PRODUKCJĘ JAGNIĄT DO TUCZU

Maciej Osikowski, Bronisław Borys, Andrzej Musiał

Instytut Zootechniki,

Pracownia Techniki Chowu i Żywienia Owiec, ZZD Kołuda Wielka

WSTĘP

Obserwacje przeprowadzono w ramach kompleksowych badań nad dwustopniowym krzyżowaniem towarowym owiec merynosowych z trykami rasy fińskiej i ras mięsnych. Celem tych obserwacji było zbadanie przydatności maciorek F_1 (fin x merynos) do wczesnego (w pierwszym roku życia) użytkowania rozplodowego, co ma bardzo istotne znaczenie dla intensyfikacji produkcji baraniny.

MATERIAŁ I METODY

Obserwacje przeprowadzono na 141 maciorkach F_1 , pochodzących z krzyżowania tryków rasy fińskiej z matkami merynosowymi (F_n x M_p) i objęto nimi pierwsze 3 lata ich życia. W wieku 9 miesięcy maciorki podzielono losowo na 2 grupy: A - stanowione pierwszy raz w wieku 10 miesięcy (X-XI 1978), a następnie w

wieku 18 (VI-VII 1979) i 30 miesięcy (VI-VII 1980), oraz B - pierwsza stanówka tradycyjnie w wieku 18 miesięcy, druga w wieku 30 miesięcy w terminach jak w grupie A.

Maciorki żywiono według „Norm żywienia zwierząt gospodarskich” wydanie 7 z 1974 r., odpowiednio do ich wieku i stanu fizjologicznego, z tym jednak, że maciorki grupy A między 10 a 17 miesiącem życia żywiono na poziomie średnio o 12% wyższym. Stosowano pasze gospodarskie, zielonki, kiszonki, okopowe, siana i słomy, uzupełniane mieszankami pasz treściwych.

Stanówki prowadzono metodą haremowo-grupową przy użyciu tryków rasy czarnogłówka, Ile-de-France i Texel. Jagnięta pochodzące z wczesnych wykotów odsadzano w 7-8 tygodniu życia, a z następnych w wieku 12-14 tygodni.

WYNIKI

Badane maciorki w wieku 10 miesięcy osiągnęły stosunkowo niską masę ciała - 64,4% masy ciała macierek dorosłych (w wieku 30 miesięcy). Mimo to uzyskały one zadowalającą płodność oraz bardzo wysoką plenność. Przy stosunkowo wysokim procencie jagniąt martwo urodzonych oraz słabych wynikach odchowu uzyskano od nich 1 odchowane jagnię w przeliczeniu na 1 stanowioną maciorkę (tab.).

Obciążenie znacznej części macierek grupy A wcześniejszymi wykotami nie wpłynęło ujemnie na średnią masę ciała w tej grupie przed drugą stanówką w wieku 18 miesięcy. W drugim cyklu rozroczym w grupie A obserwowano, w porównaniu z pierwszym cyklem macierek grupy B, nieco gorsze wyniki - o 5,7% niższa produk-

Tabela

Masa ciała i wyniki rozplodu maciorek w zależności od wieku w czasie pierwszej stanówki
 Body weight and reproduction results of ewes according to their age of first mating

Cecha Trait	Grupa Group	
	A	B
Liczba maciorek w wieku: Number of ewes at the age of:		
10 miesięcy 10 months	76	65
18 miesięcy 18 months	65	64
30 miesięcy 30 months	50	61
Masa ciała w wieku, kg : Body weight at the age of, kg :		
10 miesięcy 10 months	41,2	41,3
18 miesięcy 18 months	52,1	52,3
30 miesięcy 30 months	65,0	63,2
Stanówka w wieku 10 miesięcy The mating at the age of 10 months		
Płodność, % Fertility, %	86,8	-
Plenność, % Prolificacy, %	162,1	-
Jagnięta martwo urodzone, % Stillborn lambs, %	4,9	-
Jagnięta odchowane, % Reared lambs, %	76,0	-
Liczba jagniąt odchowanych od 1 stanowiącej maciorki Number of lambs reared from 1 mated ewe	1,0	-
Stanówka w wieku 18 miesięcy The mating at the age of 18 months		
Płodność, % Fertility, %	96,9	98,4
Plenność, % Prolificacy, %	176,1	188,8
Jagnięta martwo urodzone, % Stillborn lambs, %	1,8	0,8
Jagnięta odchowane, % Reared lambs, %	93,6	89,8
Liczba jagniąt odchowanych od 1 stanowiącej maciorki Number of lambs reared from 1 mated ewe	1,57	1,66
Stanówka w wieku 30 miesięcy The mating at the age of 30 months		
Płodność, % Fertility, %	95,7	96,6
Plenność, % Prolificacy, %	175,0	176,8
Jagnięta martwo urodzone, % Stillborn lambs, %	1,3	2,0
Jagnięta odchowane, % Reared lambs, %	84,2	86,6
Liczba jagniąt odchowanych od 1 stanowiącej maciorki Number of lambs reared from 1 mated ewe	1,49	1,45
Liczba jagniąt odchowanych od 1 stanowiącej maciorki w pierwszych 3 latach życia Number of lambs reared from 1 mated ewe in the first 3 years of life	4,06	3,11

oja odchowanych jagniąt od 1 stanowionej maciorki, głównie na skutek mniejszej plenności (o 12,7 jedn. procent.).

W czasie kolejnej stanówki w wieku 30 miesięcy maciorki obu porównywanych grup miały podobną masę ciała oraz uzyskały zbliżone wyniki rozplodu i odchovu jagniąt (tab.). Ogółem w pierwszych 3 latach życia maciorki $F_n \times M_p$ kryte wcześniej dały znacznie wyższą produkcję odchowanych jagniąt niż ich rówieśnice, używane do rozplodu pierwszy raz w wieku 18 miesięcy - w przeliczeniu na 1 stanowioną maciorke o 0,95 jagnięcia więcej (o 30,5%).

Duże efekty wczesnego krycia uzyskane na badanych maciorach w zakresie produkcji jagniąt do tuczu znajdują potwierdzenie w wynikach wcześniejszych badań własnych na merynosach i mieszańcach tej rasy z trykami ras mięsnych i rasy fryzyjskiej [1, 2] oraz w badaniach Śliwy i wsp., prowadzonych na merynosach i owcach wielkopolskich [3].

WNIOSKI

1. Stwierdzono dużą przydatność maciorek F_1 pochodzących z krzyżowania $fin \times merynos$ do użytkowania rozplodowego w wieku poniżej 1 roku.

2. Ujemne skutki wczesnego krycia badanych maciorek na późniejszą użytkowość rozplodową ujawniły się przejściowym obniżeniem plenności w drugim roku życia.

3. Stosowanie wczesnego krycia maciorek F_1 pozwoliło w pierwszych 3 latach życia uzyskać o 30,5% większą produkcję jagniąt do tuczu niż gdy pierwsze krycie stosowano w wieku 18 miesięcy.

LITERATURA

1. Borys B., Dulewicz R., Osikowski M.: Owczarstwo, 1978, 10, 3-6.
2. Borys B., Osikowski M.: Zesz. Probl. Post. Nauk Rol., 1985, 303, 119-128.
3. Śliwa Z., Górny J., Gut A., Olechnowicz J.: Prace Kom. Nauk Rol. i Kom. Nauk Leś. PTPN, 1978, 45, 279-285.

M. Osikowski, B. Borys, A. Musiał

THE INFLUENCE OF EARLY MATING OF EWES FROM THE CROSSING
OF MERINO EWES WITH THE FINNISH RAMS
ON THE REPRODUCTION RESULTS AND LAMB PRODUCTION FOR FATTENING

S u m m a r y

The investigations were carried out during the first 3 years of life on the 141 ewes from the crossing of Merino x Finnish, mated for the first time at the age of 10 (group A) or 18 (group B) months. Remarkable usefulness of investigated ewes for early mating was found. The fertility of ewes in group A was 86.8% and the prolificacy - 162,1% what by the rearing index (76.0%) gave 1.0 reared lamb per 1 mated ewe.

The only negative influence of early mating was shown by lowering of prolificacy in the second mating at the age of 18 months (in the group A - 176.1, B - 188.8%).

In the result of early mating it obtained from investigated ewes in the first 3 years of life 30.5% reared lambs more (in

the group A - 4.06, while in the group B - 3.11 lambs per 1 mated ewe).

М.Осиковски, Б.Борыс, А.Мусял

ВЛИЯНИЕ РАННЕГО СПАРИВАНИЯ ОВЦЕМАТОК ПРОИСХОДЯЩИХ
ОТ СКРЕЩИВАНИЯ МЕРИНОСОВЫХ ОВЕЦ С ФРИЗСКИМИ БАРАНАМИ
НА РЕЗУЛЬТАТЫ РЕПРОДУКЦИИ И ПРОИЗВОДСТВА ЯГНЯТ НА ОТКОРМ

Р е з ю м е

Соответствующие наблюдения проводились на 141 овцематке происходящей от скрещивания финских баранов с мериносовыми овцематками в период первых 3 лет жизни. Овцематки были разделены на 2 группы: А - спаренные впервые в 10-месячном возрасте (X-XI 1978 г.), а затем в 18-месячном (VI-VII 1979 г.) и 30-месячном возрасте (V-VII 1980 г.), Б - спаренные впервые традиционно в 18-месячном возрасте, а затем в 30-месячном возрасте в сроках как в группе А.

Установлена значительная пригодность исследуемых овцематок для ускоренного репродуктивного использования. Овцематки группы А при спаривании в 18-месячном возрасте показывали: плодовитость - 86,8%, оплодотворимость - 162,1%, что при проценте выращенных ягнят 76,0 позволило получить от них продукцию ¹ выращенного ягненка от 1 спаренной овцематки.

Отрицательное влияние раннего спаривания исследуемых овцематок на их дальнейшее репродуктивное использование выявилось только во втором году жизни снижением их оплодотворимости в сравнении с овцематками группы Б спаренные в то время впервые (оплодотворимость в группе А - 176,1%, в группе Б - 188,8%).

В общем можно заключить, что раннее спаривание овцематок - помесей финн х меринос обеспечивало в первые 3 года их жизни рост продукции выращенных ягнят на 30,5%; в группе А - 4,06, а в группе Б - 3,11 ягнят от 1 овцематки.